

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 27

Fylke: Aust. Agder

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Landvik

Emne: Fisk i Vesthalden

Bygdelag: nedre og øvre Lollus

Oppskr. av: Jørm A. Grønne

Gard: Grønne

(adresse): Landvik Grønne

G.nr. 7s Br.nr. 4

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Av eiga røynsle

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Fisk i VesthaldenSaltvass fisk:

1.

Fisk som byforniddel har vore brukt heile i nedre Landvik for å få laks, kjøtt, smør og fiskekaviar.

2.

Fisk som har vore brukt med fisk. Bøndene hadde sine egne fiskekarer som dei hadde med seg i hovinene der dei var med borte på fiske. dei mennene som regel hadde aarna i fjæra.

3.

Bøndene kjøpte mykje fisk i løst og i smaltredde mykje solt fisk kjøpte dei også i den lida sit da var å få, men dei kjøpte som regel dette store kvanta om gangen.

4.

Her i vår bygd var det brukt mykje fisk og fisk og nå smaltredde som var det vanlig att bøndene kjøper fra fiskecentralen i byen. Om hausten kjøper dei av den fiske haust smaltredde og lagar fiske smaltredde av han.

5.

Den kjøper vanlig fisk i byen og brukt i hushaldet. Grønden er att det var brukt til eit

matstykke til den vanlige, Kalken Kyll og flett som
er fraordmaringa. Fjellene ein kjøper er søppe Ulyr-
fjell, bryllupst og luf fjell og ein kvar slag.

6
Fjell-fjell spelar ei stor rolle allerhelst i Kyst-
delstrøkta og med den biltransport her no er,
er det litvint i blaffen og her.

7
Her var brulle søppe fjell i hus haldet i
den seinare tid, var mykje minde for, da
det var Kleinare, transport.

8
Fjell-fjell var mykje, betar en Honsvord fjell,
men no i Lida kjøper dei og lo Honsvord fjell.

9
Lakk har der lit, brulle her i vor bygd. Det Havn
Vere til høglide her, Lakkem var salit ettege,
brulle til Honsvord somat her hjå oss. Det Havn
alder her att linare, stilla sovare Havn.

10
Her det fjell som her tatt til Lida, kjøper ein
har litt til gres og hånsefor, Kavnem og fjell
Havnem sine itte her.

B. Fjell-fjell

11
I vor bygd brulle det søppe fjell, helt i over Land-
vill, det var mange gode fjell, so dei var i
appreid for fjell. Dei brulle ettege (abak),
som det var mest av. Gjedd brulle dei og lo
helt til Lilla fjell, men gjedd var ein noe fjell.
Som var ein god fra Sverige. Det er mig fjell
fra færdelig hold, att ein mann hadde fange
gjedd, og god fra Sverige. Han hadde fra Rosthall
det det, fjell fra Rosthall. Han slapp og god
itt i ei lita by, men so Havn det ein lita flåm.

So gjedda fram ut i sjøen, storvatnd og der for-
 jelaudo ho seg til dei andre vand, gjedda blei so
 mastig att ho bydelardi, auren, men kryte, men
 kryte mund. ho ikkje gaas ha fia, do ho lodde
 Sa allargu fissera. Dei laut ei gjeddi i Asdal
 born i fjellet som dog 6 best smalt fjund.
 Ho var innført her i tværa.

12

Der var krutt smyke, auru, felt i öre byggde.
 Men i mede Labdull krutta dei smyke kryte,
 sill og öl

13

Dei fella smyke fia best fram om launden.
 Dei krutta a lesta det var eit reiddskap som id
 kenne og mathallar. Telles toll dei smyke fella
 med laudo. I hel krutta dei braude som som
 dei la tid i so lout dei fyre sa dei framd. fa
 anga fia fella

Gjættning av fjell

Saltvass fjell

14

- a Gjættninge dei sjøle fjellen til hus holdt og korter
- a Dei salta smyke braut smalted born dei kryte,
i storrfrakt
- b Dei kryte fjellen, detti var krutt og to i ga-
mal tid
- c Dei lo brukt fjellen med i salt og luttet me
dei laga die fjell

15

Dei krutta stheldan bild til furrking, men det
 lende og lo her, det var best. ikk bild

16

Fjellvass fjell.

Dei korreruo smyke auru som kalle fjell.

Fortset av lagas fiskestik.

17

Både deler brukar ein her. Ellet var her brukst-
nyttje stikk. fiske

18

Fiskestikk var Fiskestikk i Salto. Salto med stotte
editt. til. Ein tall heldt ut for meier best i gylfa,
Lassen framgangsmåten brukta dei for i Lido

19

Ein stikk fiskestikk i framme ladd til marga-
ten i for å få rett brukten for fiskestikk

20

Lutefiske

Mange brukta å lute lurre fiskestikk Ljolo. Men
i dei seinare tider, Kjøph ein ferdig lutefiske
Ljolo Kjøpmannen. All Kononial handlarar Lode
de samt lutefiske. Dette fall jo lettare enn å
laga det til Ljolo.

21

Dei lagde fiskestikk i frastilig lag
med salt smiltam. Herav lag.

Fiskestikke

Fiskestikke var nyttje brukta Ljolo all. heldt.
da av lurre. Suppe var heldt laga av fiskestikke.
No dei var ut i dette bergst. Hotta dei fiskestikke
for laggylta. Denne suppe kunde verta nyttje
god. Denne fiskestikke smilt, da heldt flæst smilt
dei brukta nyttje smilt, jamning og ladd smilt
slag i h.d. gylfa. Den var lurre og den var
suppe ein god smilt. Dei brukta også gylfa-
Ber t.d. Lure, fiskestikke, fastenatt o s h. Oppu i over-
lygde laga dei fiskestikke av auri, tryk og
lygde. Her var den lag brukta nyttje
fiskestikke dei holdt ho maten ein lurre
Fiskestikke er ein gamal kikk som var brukta ho
Lure og Hanneberg.

23

Det her er allerede oplyst i Nr. 22

Sild.

24

Ein brukte ofte sild til middag. Spilletild og
blev til sild som det heder, sild som det brukte
dagen før til middag, brukte ein det som det
att til morgnemat saman med brød som
brødtul

25

Ä laga sildgryn var itelje, brukte her.

26

Fistlepudding er ein nyere ret her. Det er ingen
gammel ret. Den tate mjølk til med festlig
dang i 20 ari. No kjøper ein fistlepudding fra
berga ferdig laga fra festsmakthallen.

27

Ein lagar itelje fistletatter og festebatter
her det får ein fra Kapmannen.

Særlige festretter.

28

Av lever skal mjølk laga mjølk, men det
er meierihjelden som i kida

29

Äg veit dei laga batter av festlever, men det
hender itelje i vardagar. Hambr er utropt
sammelje, er brukte her

30

Første lever var brukte badder under Krigen
og beinare.

31

Äg kjender itelje til att dei lagte lever her

32

Ein myftar hett krog og mjølk av festlever
batta

33

Det lyender illy, til att dei brulle holdur av
mykt og karstli. wagen her

34

Det lyender og illy til, det må vera frå
andret stadet

35

Det ardfost av Pedra Dass. Der. og illy
er lyend her. Overstakom laugrygger hvor
ved brude hof full og bled endi i beinem.
er illy. lyend her.

36

Dei brulle byroye blava til Klare llyend.
Hovudn frå fæstken var motte av det
best. frå fæstken etter mange meining

Filling

Sjaldne. 37

Nedi ord. Høsten i nedte landsill
brulle dei mykte Hrabb og beinme
Du var Høst. godt og sefto til swärhod
Hrabb og kumar. Der myfte. brulle den
dog idag. I det Høst. brulle dei beinme
sorangant, det var ein oerlog god og det
berlagendi ret. Det var hells i fensare
helstkap. Ved lida av andri rettbar.

38

Blåstket og andri smulungar hlii wess.
brulle frå landsbyeda.

Johan A. Lunden

5660